

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії

на тему:

«Фактори економічного зростання України»

Студентки 2-го курсу групи Ф-22
Лісовської С.О.

Науковий керівник:
к. е. н., викладач
Вірковська А.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль-2017

План

Вступ

1. Теоретико-методологічні основи економічного зростання
2. Порівняльний аналіз факторів економічного зростання в Україні та світі
3. Проблеми економічного зростання національної економіки та шляхи їх вирішення

Висновки

Список використаних джерел

Зміст

Вступ.....	4
Теоретико-методологічні основи економічного зростання.....	6
Порівняльний аналіз економічного зростання в Україні та світі.....	10
Проблеми економічного зростання національної економіки та шляхи їх вирішення.....	17
Висновки.....	19
Список використаних джерел.....	21

Актуальність теми яку я досліджую полягає у тому, що проблема економічного зростання для кожної країни є відкритою та значимою, а також є основним показником її добробуту, так як економічне зростання є характеризує економічне життя будь-якої країни. На сьогоднішній день обов'язково потрібно знати як же досягти економічного зростання, які проблеми постають у цьому питанні, а також знайти шляхи вирішення цих проблем. Для цього потрібно з'ясувати сутність факторів економічного зростання, їх динаміку і джерело їх виникнення.

Велика кількість робіт, які присвячені вивченню економічного зростання належать як закордонним, так і вітчизняним дослідникам, а саме: А.Вожжовій, А. Гальчинському, Р.Аренду, В. Геєцу та С. Львовчкіній.

Одним із найвідоміших дослідників був Карл Маркс, який у своїй роботі «Капітал» заклав методологію економічного зростання, точніше, визначив причини економічної рівноваги, суперечності у розвитку капіталізму.

Питання актуальності цієї теми в Україні досить вагоме, адже характеризується більшою складністю, відсутністю відповідного фінансового забезпечення, немає розробленої бази та моделей оцінки і прогнозування економічного зростання і його впливу на економіку країни.

Багато відомих економістів досліджували також джерела економічного зростання, вони відображені в працях М. Фрідмена, Ф. Модільяні, Р. Солоу, А. Пігу, Р. Дорнбуша та ін..

Серед українських економістів, таких як: В. Литвицький, С.Д. Дзюбик, І. Лукінов важливим питанням є можливості стимулювання економічного зростання в українській економіці.

Безліч дослідників питання економічного зростання пропонують оцінювати його якість у контексті показників розвитку людського потенціалу, а саме: зростанні тривалості життя, народжуваності і ін.. В Україні такий чинник як бідність здійснює великий вплив на економіку країни в цілому, але якщо взяти до уваги доходи із домогосподарств, порівняно із прожитки мінімумом, заробітною платою, то загальна ситуація з бідністю в Україні виглядає менш

оптимістичною як про це зазначають експерти програми розвитку ООН (ПРООН).

Варто зазначити, що економічне зростання дає можливість забезпечувати постійні потреби людей в товарах і послугах та вирішувати проблеми соціально-економічного розвитку.

Мета курсової роботи: дослідити теоретико-методологічні основи економічного зростання, здійснити аналіз факторів економічного зростання, а також визначити проблеми економічного зростання національної економіки та знайти шляхи їх вирішення.

Щоб досягти мети, потрібно вирішити такі **завдання:**

- з'ясувати суть економічного зростання;
- визначити фактори і показники економічного зростання;
- здійснити аналіз факторів економічного зростання у світі;
- оцінити сучасний стан економічного зростання в Україні та світі;
- представити шляхи забезпечення стабільності економічного зростання в Україні.

1. Теоретико-методологічні основи економічного зростання

Економічне зростання є однією із вагомих суспільних проблем, на яку постійно звернута увага економістів і політиків. Саме темпи економічного зростання визначають динаміку економічного розвитку країни, її авторитет на міжнародній арені й історичні перспективи. [15, ст.180]

Економічне зростання-це збільшення обсягів виробленої продукції в порівнянні із минулим роком, збільшення її реальної вартості.

Першими економістами, які досліджували питання економічного зростання були Т. Мальтус і А. Сміт, які виділяли землю як найбільш важливий фактор економічного зростання. [6]

Проблеми економічного зростання гостро постали перед людством у ХХ ст., але раніше вони досліджувалися меркантилістами, а більш предметно цю тему вивчав фізіократ Ф.Кене.

Вагомий внесок у теорію економічного зростання здійснили такі видатні вчені як: Дж. С. Міль, Т. Дж. Гелбрейт, Дж. М. Кейнс, Е. Домар, Р. Харрод, а також представники вітчизняної економічної науки-Туган-Барановський та М. Кондартьєв.

Розглядаючи теорію економічного зростання виділяють три загальних напрями:

- неокейнсіанство;
- неокласицизм;
- інституціоналізм.

Найвідомішою моделлю неокейнсіанського напрямку є модель Харрода-Домара. Основними категоріями в цій моделі є сукупний попит та дохід, сукупні заощадження та інвестиції. Але слід зазначити, що Р. Харрод та Е. Домар працювали над моделями зростання окремо. [9, ст.393]

Щодо Р. Харрода, то у своїй моделі він досліджує взаємозалежність зростання робочої сили, доходу на душу населення і готівкового капіталу. Його модель визначається за формулою:

$$\frac{\Delta Y}{Y_{t-1}} = \frac{1}{\beta - 1} = \frac{s}{\beta - s}$$

де $\frac{\Delta Y}{Y_{t-1}}$ - темп зростання доходу; s' - гранична схильність до заощадження; β - акселератор; $\frac{s'}{\beta - s'}$ - гарантований темп економічного зростання.

Проте Е. Домар розробив «головне управління рівноважного зростання», де зростання розглядається як кількісне явище. Модель Домара має вигляд:

$$\frac{\Delta Y}{Y_{t-1}} = \frac{\Delta I t}{I_{t-1}} = a \cdot \frac{1}{S'}$$

де a' - гранична продуктивність капіталу; $1/S'$ - мультиплікатор інвестицій.

[6]

Моделі Р. Харрода і Е. Домара схожі між собою тим, що у Е. Домара норма врівноваженого зростання залежить від співвідношення між зростанням доходів і інвестицій. Тому у літературі їх модель має назву «Модель Харрода-Домара».

Щодо неокласичного напрямку, то тут існує модель розроблена Нобелівським лауреатом Р. Солоу. Ця модель досліджує основні фактори виробництва: праця, земля, капітал. Перевагою моделі Солоу є поступове дослідження впливу цих факторів на процес довгострокового зростання національного доходу. Із цього висновок, що неокласична модель будується на критиці кейнсіанської теорії. [9, ст.394]

Р.Солоу поступово досліджував вплив кожного з факторів виробництва на процес довгострокового зростання національного доходу. Фактор землі в моделі Солоу був опущений, так як він приносив малу ефективність в економічних системах, що характеризуються високим технологічним рівнем. Модель Р. Солоу має вигляд:

$$Y = f(K, L)$$

де K - капітал; L - капітал. [12, ст. 268]

Виробнича функція Кобба-Дугласа розкриває функціональну залежність обсягів виробництва і доходу від двох факторів- капіталу і праці. Ця функція має вигляд:

$$Y = AK^{\alpha} \cdot L^{\beta}$$

де Y - обсяг виробництва доходу; K - капітал; A - коефіцієнт пропорційності; L - праця; α і β - коефіцієнти еластичності обсягів виробництва на 1% приросту відповідних факторів виробництва. Були припущення, що $\alpha + \beta = 1$.

На сьогоднішній день функція Кобба-Дугласа широко використовується для одного з факторів виробництва- технічного прогресу.

Значний внесок також зробив Дж. Б. Кларк, він формулює закон спадної віддачі на основі того, що віддача фактора зменшується в міру того, як йому віддають перевагу і кількісно зростає його використання. Кларк пропонує свою схему факторів виробництва, яка складається із чотирьох факторів: капітальні блага, капітал у грошовій формі, праця працівника та діяльність підприємця. Кожен із цих факторів має свою продуктивність, яка винагороджується грошовим капіталом(грошовий капітал-це дохід банкіра у формі процента). [11,ст. 76-77]

Кларк здійснює таке об'єднання факторів, яке б гарантувало мінімізацію витрат і максимізацію прибутку.

Якщо розглядати теорію Дж. М. Кейнса, то він зробив висновок, що обсяг виробництва залежить не від пропозиції, а від «ефективного попиту» такого як попит на робочу силу та засоби виробництва. Він вважав, що в умовах ринкової економіки неможливо забезпечити рівновагу між попитом і пропозицією в результаті чого може статися застій і спад виробництва.

Центром дослідження кейнсіанської моделі став сукупний попит який є рівний сукупній пропозиції. Сукупну пропозицію Кейнс вважав незалежною, а сукупний попит зміною , при впливі на яку можна досягти рівноважного стану економіки.

Для пояснення свого положення вчений застосував свою теорію мультиплікатора економічного зростання.

В основу ефекту мультиплікації лежить механізм залежності споживання від доходу. Зростання схильності до споживання через мультиплікатор визначає весь процес зростання економіки у кейнсіанській теорії економічного зростання. [1, ст. 260]

Теорія такого напрямку як інституціоналізм критикує неокласичну теорію ринку тому, що неокласики ігнорують соціально-політичних факторів у формуванні механізму.

На сьогоднішній день ця теорія включає два питання:

- ендогенний механізм зростання;
- зняття обмежень у ранніх моделях зростання.

Під впливом ендогенного механізму відбувається перегляд поглядів на конкуренцію, поведінку фірми, роль інститутів, роль грошей в економіці і, як наслідок, відбувається трансформація економічного зростання.

Якщо говорити про друге питання, то мається на увазі роль міжнародної конкуренції та розподіл ресурсів у глобальній економіці.

Беручи поняття «економічне зростання» у вітчизняній і західній літературі, можна сказати, що головною метою економічного зростання є збільшення обсягів економічних благ, які сприяють поліпшенню життя населення, створенню сприятливої політичної ситуації в країні, підвищенню її міжнародного авторитету. [18, ст. 113-119] Це можна віднести до позитивних складових економічного зростання.

Таким чином, економічне зростання збільшує виробничі можливості економіки, завдяки йому розвиваються нові технологічні можливості виробництва, але саме по собі економічне зростання не в змозі вирішити чисельні соціальні, економічні, політичні та інші проблеми. Але і ці аргументи мають певні недоліки: із зростанням НТП забруднюється навколишнє середовище; необхідно жертвувати поточним споживанням, щоб мати можливість збільшити споживання у майбутньому та ін..

2. Порівняльний аналіз факторів економічного зростання в Україні та світі

Стратегії формування і розвитку таких провідних країн, як Великобританія, США, Німеччина, Італія, Канада, Франція та Японія мають свої особливості.

Ці стратегії засновані на моделі певного економічного розвитку в тій чи іншій країні. Загальними закономірностями в країнах Великої сімки є те, що механізмом їх дії є розвинена ринкова економіка, а також досить розвинутий НТП.

На даному етапі можна визначити, що відіграє роль економічного зростання у цих країнах, а саме: передова економіка, ВВП на душу населення становить приблизно 20 тис. дол., неоднорідна структура бізнесу, потужний інформаційний простір та НТП. На основі цього можна провести аналіз.

У 2014 році ВВП країн Великої сімки за показниками було нижче ніж у 2015р. і 2016р., а саме: ВВП Великобританії становило 2945.1 млрд. дол.. США; Німеччина-3859.5; Італія-2147.9; Канада-1788.7; США-17418.9; Франція-2846.8; Японія-4616.3.

Таблиця 2.1

Країни Великої сімки та їх ВВП 2014[11]

Країна	Торговля млн. USD (2014)	ВВП (номінал) млн. USD (2014) ^[5]	ВВП (ПКС) млн. USD (2014) ^[6]	ВВП (номінал) на душу USD (2014) ^[7]	ВВП (ПКС) на душу USD (2014) ^[8]	ІЛР (2015)	Населення (2014)	Рада Безпеки ООН	G7
 Канада	947,200	1,788,717	1,591,580	50,398	44,843	0.913	35,467,000	✗	✓
 Франція	1,212,300	2,846,889	2,580,750	44,538	40,375	0.888	63,951,000	✓	✓
 Німеччина	2,866,600	3,859,547	3,721,551	47,590	45,888	0.916	80,940,000	✗	✓
 Італія	948,600	2,147,952	2,127,743	35,823	35,486	0.873	59,960,000	✗	✓
 Японія	1,522,400	4,616,335	4,750,771	36,332	37,390	0.891	127,061,000	✗	✓
 Велика Британія	1,189,400	2,945,146	2,548,889	45,653	39,511	0.907	64,511,000	✓	✓
 США	3,944,000	17,418,925	17,418,925	54,597	54,597	0.915	318,523,000	✓	✓
 Європейський Союз	4,485,000	18,495,349	18,526,477	36,638	36,700	0.865	505,570,700	N/A	N/A

Вже у 2015 році ВВП цих країн становило: Великобританія-2660.0; Німеччина-3910.0; Італія-2219.0; Канада-1620.0; США-18206.0; Франція-2748.0; Японія-4114.5.

Таблиця 2.2

Країни Великої сімки та їх ВВП 2015

Країна	Населення, млн.. чол.	Розмір реального ВВП, млрд.. дол..	Розмір ВВП на душу населення, тис. дол..
Великобританія	64.7	2660.0	41.2
Німеччина	79.9	3910.0	48.9
Італія	61.8	2219.0	35.9
Канада	35.9	1620.0	45.1
США	325.7	18206.0	55.9
Франція	66.7	2748.0	41.2
Японія	126.6	4114.5	32.5

Як видно з інформації, можна сказати, що найбільшого економічного зростання за останні роки досягла США. На сучасному етапі це лідерство забезпечується перевагою країни над іншими країнами за масштабами ринку, високим рівнем НТП та високим рівнем господарства.

Основними джерелами ВВП серед промислових товарів і послуг в США вважаються: виробництво бензину, машин, техніки, електроніка, споживчі товари, видобуток корисних копалин та ін..

Також країна мала найвищий дефіцит у 2014 році(-491805 млн. дол..)

Наступною країною за рівнем ВВП займає Японія. Це велика острівна країна, майже без природних паливних ресурсів, але це не заважає економіці країни, яка побудована на «трьох китах»: туризм, розвинений імпорт та експорт і високі технології.

Після Японії, посідає місце Німеччина. Саме у 2015 році показник ВВП збільшився на 1,7%, і він є найвищим за останні 4 роки. А у 2014 році Німеччина мала найвищий профіцит (+16000 млн. дол.).

Економічне зростання у Франції відбулося завдяки зростанню споживчих витрат на 0,8%. Франція - це високорозвинена ядерна та космічна країна, провідна галузь-машинобудування, а також хімічна та нафтопереробна промисловості.

Високий показник Великобританії підкріплюється гірничовидобувною- 2,2% ВВП та обробною-14,2% промисловостями, а також видобування нафти і газу з Північного моря, що зменшує витрати держави.

Невисокий рівень ВВП Італії характеризується великою часткою безробітних та нерівномірністю в доходах окремих частин країни.

Щодо Канади, то рівень ВВП знижується внаслідок зменшення інвестицій в основний капітал компаній та зменшенням експорту країни.

Якщо говорити про ВВП цих країн у 2016 році то бачимо, що економіка Великої Британії за підсумками 2016 року зросла на 2%, що стало найзначнішим серед країн "Великої сімки", незважаючи на побоювання, пов'язані з виходом країни з Євросоюзу.

Темпи зростання сповільнилися в порівнянні з 2,2% в 2015 році і співпали з прогнозом МВФ. Економіка США в 2016 році зросла на 1,6%, Німеччини - на 1,7%, Франції і Канади - на 1,3%, Італії і Японії - на 0,9%.

З обережністю оцінюють перспективи британської економіки в 2017 році, відзначаючи, що послаблення фунта стерлінгів сприятиме прискоренню інфляції, щонегативно позначиться на рівні споживчих витрат.

ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ ЗА ПАРИТЕТОМ КУПІВЕЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ У 2017 РОЦІ (ДОЛ. США)

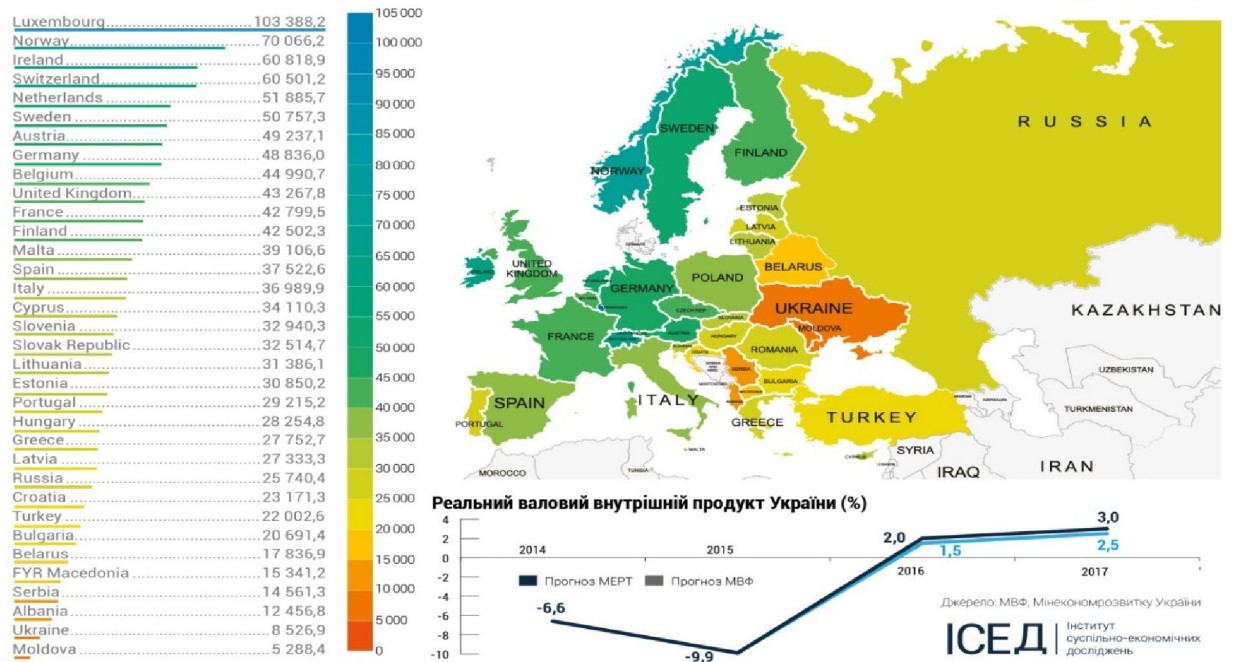

Рис. 2.1 ВВП за паритетом купівельної спроможності у 2017 році

Якщо аналізувати стан економіки та економічного зростання України то слід зазначити, що економічне зростання склало 0,8 відсотків у першому півріччі 2016, порівняно із падінням на 16 відсотків протягом аналогічного періоду минулого року. Отже, відновлення економіки в цілому відбувається досить повільно і не у всіх секторах. Ситуація на сході країни дещо покращилась з вересня 2015 року, а реформи здійснені у 2014-2015 починають давати позитивні результати.

Як наслідок, зростання реального ВВП у першому півріччі 2016 р. стабілізувалась на рівні 0,8% у річному співставленні. Ознаки відновлення активності спостерігалися у всіх основних секторах: додана вартість у переробній промисловості збільшилася на 5% порівняно з аналогічним періодом 2015 р., у внутрішній торгівлі – на 5,5%, та на 4,0% у сфері транспорту.

Рис 2.2 Макроекономічний прогноз для України

Однак сектор послуг в цілому продовжує показувати негативну динаміку, натомість активність у сільському господарстві скоротилась лише на 0,3%. Внутрішній попит почав поступово відновлюватись у першій половині 2016 року, тоді як зовнішній попит продовжує скорочуватись.

Масштабне відновлення економічної активності стримується слабким зовнішнім попитом, додатковими ускладненнями, пов'язаними з конфліктом на сході та вповільненням реформ. І хоча протягом останніх місяців відбулося певне пожвавлення реформаційних процесів, цього все одно не достатньо щоб надолужити.

За оцінками, показники бідності зросли у 2015 році через падіння реальної заробітної плати, хоча інфляція і сповільнилась протягом першої половини 2016. В результаті глибокої економічної рецесії доходи населення значно скоротилися. Девальвація національної валюти у 2014-2015 рр. негативно позначилась на інфляції, яка сягнула 43.3% на кінець 2015 р.

Як наслідок реальна заробітна плата скоротилась на 13 % у річному співставленні. Добробут населення також постраждав від підвищення енергетичних тарифів у 2015 р., хоча й негативний вплив був частково нівельований новою адресною соціальною допомогою.

До того ж, рівень безробіття на кінець 2015 року виріс до 9.1% порівняно з 7.2 % у 2013. Таким чином, показник бідності (витрати менше ніж 5 доларів на день за паритетом купівельної спроможності у 2005р.) зріс з 3,3 % у 2014 році до 5,8 % у 2015, тоді як помірна бідність (розраховується Світовим банком за національною методологією) зросла з 15,2 % у 2014 р. до 22.2% у 2015. У 2016 році однак відбулися певні позитивні зрушення, інфляція скоротилась до 8,3 % станом на кінець серпня завдяки переважно за рахунок стабілізації валютного курсу.

Після значного скорочення дефіциту бюджету розширеного уряду у 2015 році, доходи бюджету почали скорочуватись у 2016, тоді як видатки продовжують зростати. Дефіцит розширеного уряду з урахуванням Нафтогазу скоротився з 10 % ВВП у 2014 до 2 % у 2015 завдяки жорсткому контролю за видатками, вищій за очікування інфляції та підвищенню тарифів на газ за одночасного зменшення ціни його закупівлі.

У листопаді 2015 р., Україна успішно завершила реструктуризацію 19 млрд. доларів зовнішнього державного боргу. В результаті, не зважаючи на значну девальвацію рівень державного боргу стабілізувався на 80 % ВВП у 2015 р. Однак, у першій половині 2016 року реальне падіння доходів бюджету розширеного уряду склало 5.4% у річному співставленні і було викликано скороченням надходжень від єдиного соціального внеску у наслідок зниження ставки відрахування з 40 до 22% . Таким чином, дефіцит бюджету розширеного уряду у першому півріччі 2016 р. зріс до 49 млрд. гривень та був профінансований за рахунок збільшення чистих внутрішніх запозичень (у сумі 33 млрд. грн. станом на кінець липня) та скорочення залишку коштів на депозитах уряду.

Експорт та імпорт продовжували скорочуватися протягом першого півріччя 2016 р. через падіння світових цін на сировинні товари, але поточний рахунок платіжного балансу залишився практично збалансованим. Девальвація національної валюти, економічна рецесія, та адміністративні заходи сприяли

скороченню імпорту та допомогли зменшити дефіцит поточного рахунку платіжного балансу до 0,2 % ВВП у 2015 році порівняно з 3,5 % у 2014.

У поточному році експорт товарів та послуг продовжував скорочуватись і становив 21,1 млрд. дол. у першому півріччі, порівняно 23,3 млрд. дол. у аналогічному періоді минулого року. Однак були і певні позитивні зрушення, зокрема експорт окремих товарів збільшився і був направлений переважно до нових ринків.

Імпорт теж скоротився порівняно з минулим роком з 24 млрд. доларів до 22,5 млрд. Поточний рахунок платіжного балансу, однак, залишився збалансованим за результатами першої половини 2016, що сприяло зростанню міжнародних резервів до 14.1 млрд. доларів (еквівалент 3.6 місяців імпорту наступного року) станом на кінець серпня 2016.

Прогнозується, що економічне зростання залишатиметься повільним через несприятливе зовнішнє середовище, невизначеність пов'язану із конфліктом на сході та щодо швидкості запровадження реформ в умовах складної політичної ситуації.

Економічне зростання було на рівні 1 % у 2016 р. та 2 % у 2017 році. У середньостроковій перспективі для того, щоб забезпечити стале економічне зростання на рівні 3-4 % потрібні більш глибокі структурні реформи, спроможні відновити довіру інвесторів та збільшити продуктивність економіки в цілому. Реальна девальвація гривні у поєднанні з реформами, направленими на покращення умов ведення бізнесу, сприяла зростанню конкурентоспроможності, що маж стати у нагоді при освоєнні більш розвинених ринків таких, як ринок ЄС та сприяти відновленню експорту.

Очікується, що зовнішні ризики залишатимуться значними. Україна і надалі потребуватиме додаткового зовнішнього фінансування для того щоб перекрити чисте повернення зовнішніх позик реальним сектором, яке оцінюється приблизно у 8 млрд. доларів щороку протягом 2016-2018. Тому, продовження співпраці з МВФ та іншими міжнародними кредиторами залишатиметься важливим для відновлення міжнародних резервів та зростання довіри інвесторів.

3. Проблеми економічного зростання національної економіки та шляхи їх вирішення

Після жорстокої фінансово-економічної кризи, в якій Україна була серед найбільш потерпілих, економіка нашої країни демонструє поступове піднесення. Кризові процеси сповільнюються, і так як і Україна її торговельні партнери поступово до макроекономічної стабілізації, яка з одного боку знизилася глобальні ризики для економічної активності, а з іншої дала змогу започаткування економічного зростання в економіці України.

Економічне зростання відновлюється за допомогою нових науково-технологічних досягнень і наявних факторів виробництва.

Щодо проблем економічного зростання України можна віднести насамперед таку, яка полягає в тому що, через недостатню кількість в органах місцевої влади кваліфікованих працівників, а саме фінансових менеджерів здатних прорахувати ефективність інвестиційного проекту та термін його окупності. Для вирішення цієї проблеми, державі варто розробити програму з надання інформаційних послуг органам місцевого самоврядування щодо операцій на ринку займів, провести консультації та практичні навчання робітників у цій важливій сфері, адже від цього залежить робота на місцях і загалом результат по всій Україні.

Також сприятливим кроком до стабільності економічного зростання в Україні стане створення комунальних інвестиційних банків із напрямками такої діяльності- інвестування проектів розбудови економічної та соціальної інфраструктури. Суть цих проектів у тому, що це надасть змогу здешевити вартість транспортних, комунікаційних послуг, здешевлення продукції та послуг, які виробляються на підприємстві, а інвестування перспективних проектів малого бізнесу розглядатимуться як пріоритетні завдання економічного розвитку регіонів, а в подальшому в Україні.[19, ст. 37-38]

Отже, економічне зростання в Україні має відновлювальний характер. Для створення бази довгострокового економічного зростання потрібно

забезпечити реальні конкурентні переваги національної економіки через її структурні перетворення та сучасні технології.

Також слід додати те, що в основі економічного зростання країни лежить державна політика, яка охоплює велику кількість частин регулювання, важливою її складовою є фінансова політика, яка визначає пріоритети в розвитку фінансових відносин і повинна забезпечувати фінансову стабільність.

Тобто для стабільності економічного зростання України потрібно удосконалювати стійкість банківської системи, стан платіжного балансу, а також фінансова стабільність залежить від обсягів внутрішньої і зовнішньої заборгованості, коливання курсів валют, обсягу грошей в обігу, темпів інфляції та інших чинників. Варто зазначити, що ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності відіграє банківська система.

Стабільність банківської системи формує передумови ефективного функціонування економіки, забезпечує керованість фінансового ринку й оптимальну рівновагу між попитом і пропозицією грошей. Досягнувши бажаних результатів стабільності банківської системи, необхідно формувати пріоритети фінансової політики, спрямовані на забезпечення економічного зростання за рахунок проведення інституційних і структурних перебудов у банківській системі, оскільки розвинута і стабільна банківська система є передумовою економічного зростання [20].

Для досягнення стабільності економічного зростання потрібно виконати такі завдання:

- формування впливових інструментів регулювання розмірів та структури грошової пропозиції з метою мінімізації монетарних чинників інфляційних процесів;
- зведення до мінімуму немонетарних чинників інфляції;
- розбудова на пріоритетних засадах системи інвестиційного кредитування структурної модернізації реального сектору економіки;
- зниження валютних ризиків [5, ст.56].

Стратегічні напрями і пріоритети політики економічного зростання в Україні, обґрунтовані експертним аналізом сучасного соціально-економічного становища країни, визначені низкою офіційних документів, зокрема у «Звіті економічних реформ України на 2016-2017 роки» , «Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України», «Стратегія розвитку України у період до 2020 року» [3].

Зокрема, у Звіті економічних реформ України на 2016-2017 роки, розробленій на виконання поставленого Президентом України завдання з відновлення економічного зростання й модернізації економіки країни, вказано, що "реформи будуть спрямовані на побудову сучасної, стійкої, відкритої й конкурентоспроможної у світовому масштабі економіки, формування професійної й ефективної системи державного управління, і зрештою - на підвищення добробуту українських громадян" [15]. Програма охоплює широкий набір стратегічних перетворень за п'ятьма напрямками:

1. Створення базових передумов економічного росту через утримання низького рівня інфляції, стабілізації державних фінансів і створення стійкої фінансової системи.

2. Формування режиму максимального сприяння бізнесу шляхом зменшення втручання держави в економіку, зниження адміністративних бар'єрів для його розвитку, модернізації податкової системи й поглиблення міжнародної економічної інтеграції України.

3. Модернізація інфраструктури й базових секторів шляхом усунення усталених структурних проблем в енергетичній, вугільній, нафтогазовій галузях і ЖКГ, а також розвитку транспортної інфраструктури й ринку землі

4. Збереження й розвиток людського й соціального капіталу шляхом підвищення ефективності й стабільності соціального захисту, поліпшення якості й доступності освіти й медичного обслуговування.

5. Підвищення ефективності державного управління шляхом реформування державної служби й виконавчої влади.

У Посланні Президента вказано, що фінансово-економічна криза відіграла для України роль каталізатора модернізації, спонукаючи до усвідомлення необхідності зміни моделі економічного розвитку в межах "нової хвилі" реформ, ..., спрямованих на суттєве збільшення ефективності використання ресурсного потенціалу країни, підвищення рівня його капіталізації, запровадження новітніх дієвих інструментів економічного регулювання.

Для України шляхи вдосконалення економічного зростання означає:

- підвищення дієвості державної економічної політики в умовах зростаючих викликів для її суверенності з боку посткризового глобалізованого світу;

- зміцнення конкурентоспроможності економіки та підвищення продуктивності праці як підґрунтя забезпечення довгострокової стабільності та динамічності економічного зростання і поліпшення соціально-економічних показників;

- модернізацію системи соціального захисту населення, для надання їй ефективності з метою подолання бідності та забезпечення стабільного добробуту громадян.

Висновки

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що економічне зростання – це процес збільшення товарів та послуг, які виробляє національна економіка або по іншому це збільшення реального обсягу ВВП і НД.

Економічне зростання залежить від кількості та якості економічних ресурсів, які використовуються в процесі виробництва, а також від продуктивності праці, яке відбувається на основі впровадження НТП. Оскільки основними чинниками економічного зростання є: праця, капітал, земля та підприємницькі здібності. Вони є між собою тісно взаємопов'язані та переплетенні.

Також можна зробити висновки щодо економічного зростання в Україні на основі аналізу, а саме, щоб досягти економічного зростання та стабільності потрібно брати досвід країн Великої сімки, адже всі ці держави мають досить високий показник ВВП, експорту, імпорту та розвитку НТП. В Україні є велика база для того, щоб досягнути максимально можливого показника економічного зростання і це можливо.

За останні два роки розвиток економічного зростання в Україні покращився завдяки економічній політиці: курсу уряду на заборону бартерних розрахунків та взаємозаліків, реформуванню сфери державних фінансів, змінам у податковій системі, грошово-кредитній та фінансово-валютній політиці, упорядкуванню енергетичної сфери. Увесь цей перелік чинників суттєво вплинув на позитивні економічні зрушення, але цей відсоток не на стільки великий як хотілося б.

Адже головною метою економічного зростання є збільшення обсягів економічних благ, що сприяє поліпшенню життя населення, створенню стабільної сприятливої соціально-політичної ситуації в країні, підвищенню її міжнародного авторитету.

З урахуванням сучасного макроекономічного стану очевидна необхідність розроблення нового підходу до розв'язання проблем економічного

зростання в Україні. Цей підхід повинен поєднувати у собі заходи грошово-кредитного регулювання і політику розвитку виробництва із залученням усіх можливих фінансових ресурсів. Безпосередній механізм проведення необхідних для досягнення економічного зростання перетворень досить складний. Він передбачає поєднання різноманітних заходів не тільки економічного, а й законодавчого характеру. Всі зусилля держави повинні бути спрямовані на створення умов для першочергового освоєння вітчизняними товаровиробниками внутрішнього ринку.

Список використаних джерел

1. Білецька Л. В. Економічна теорія: Навчальний посібник / Л. В. Білецька, Білецький О. В., Савич В. І. – К: Центр учбової літератури, 2009. – 682 с.
2. Еволюція теорій економічного зростання: [Економічний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua>.
3. Економіка України на шляху від депресії до зростання: джерела, важелі, інструменти:[Електронний ресурс]. – Режим доступу. - <http://old.niss.gov.ua/>.
4. Єфименко Т. І. Економічне зростання – основа підвищення добробуту громадян / Т. І. Єфименко // Фінанси України. – 2008. - №8. – с. 3 – 12.
5. Жаліло Я. А. Перспективи економіки України в умовах глобальної макроекономічної нестабільності / Я. А. Жаліло // Національний інститут стратегічних досліджень. Аналітична доповідь. – Київ. – 2012. – 33 с.
6. Заблоцький, Б. Ф. Національна економіка [Текст] : підручник / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – Львів : Новий світ - 2000, 2011. – 359 с. – (Вища освіта в Україні). – Режим доступу : <http://library.tneu.edu.ua>
7. Зверяков М. І. Перспективи формування нової активності економічного зростання / М. І. зверяков // Фінанси України. – 2007. - №9. – С. 59 – 66.
8. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / За ред. В. В. Кириленка. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 233 с.
9. Ковальов В. В. Економічне зростання: теоретичний аспект / В. В. Ковальов // Збірник наукових праць. Європейський вектор економічного розвитку. – 2012. - №2(13). – С. 393 – 395.
10. Ковальчук В. Історія економічних вчень: Навч.-метод. посібник / В. Ковальчук, М. Сарай. – Тернопіль: Астон, 2002. – 126 с.
11. Комарницький І. Ф. Економічна теорія: Навчальний посібник / І. Ф. Комарницький. – Чернівці, 2006. – 334 с.

12. Мазурук П. П. Історія економічних учень у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / П. П. Мазурук. – К. Знання, 2006. – 477 с.
13. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах / С. В. Мочерний. – К: Академія, 2000. – 864 с.
14. Онуфрик П. І., Табачук А. Я. Економічне зростання, сталий розвиток та українські реалії / П. І. Онуфрик, А. Я. Табачук // Науковий вісник НЛТУ України. – Львів. – 2009. – №19(7). – С. 180 – 186.
15. Особливості моделі економічного зростання України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua>.
16. Павлюк А. П. Пріоритети інвестиційної політики в контексті модернізації економіки України / А. П. Павлюк // Національний інститут стратегічних досліджень. Аналітична доповідь. – Київ. – 2013. – 48 с.
17. Перепьолкіна О. О. Економічне зростання в умовах перехідної економіки / О. О. Перепьолкіна // Фінанси України. – 2005. – №5. – С. 110 – 121.
18. Попова В. Реалії та перспективи економічного зростання в Україні / В. Попова // Економіка України. – 2007. - №6. – С.23 – 29.
19. Ткаченко Ю. В. Регіональна економічна політика як складова економічного зростання / Ю. В. Ткаченко // Збірник наукових праць. – Київ. – 2012. – №1(17). – С.18 – 32.
20. Чирак, І. М. Нова економіка [Текст] : навч. посіб. / І. М. Чирак ; відп. за вип. В. В. Козюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 236 с. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літн/Нова_економіка.pdf. – До 50-річчя ТНЕУ.